

ในฝันที่ฉันเห็น

ความจริงในเมืองก็เรื่องหนึ่ง
แต่ความฝันนอกเมืองก็เรื่องใหญ่
ขอหนีตามความฝันที่อยากไป
พอประจักษ์หัวใจให้เบิกบาน

สะพานข้ามแม่น้ำแคว

วุ๊ตตตต...วุ๊ตตตต

เสียงหวูดรถไฟร้องเตือนนักท่องเที่ยวที่เดินบนสะพานเหล็กสีดำ
มะเมื่อมให้หลบเข้าที่ปลอดภัย ก่อนที่หัวรถจักรจะลากตู้โดยสาร
ข้ามสะพานไปอย่างช้า ๆ เสียงล้อเหล็กบดขยี้กับรางเสียงดังกึกก้อง
เพียงไม่กี่นาทีทุกอย่างก็กลับเข้าสู่สภาวะปกติ

‘สะพานข้ามแม่น้ำแคว’ วันนี้ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทาง
ประวัติศาสตร์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกให้มาเยือน
แค่ชั่วโมงนิด ๆ จากกรุงเทพฯ น้องมิว-เอ็กซ์ (The New
Isuzu MU-X) ขวัญใจคันเก่งของคนหนีกรุงที่ปรับโฉมใหม่มา
พร้อมกับรูปลักษณ์และสมรรถนะที่หล่อยิ่งกว่าเดิมก็พา
เรามาเดินเตร่อยู่ที่นี่แล้ว

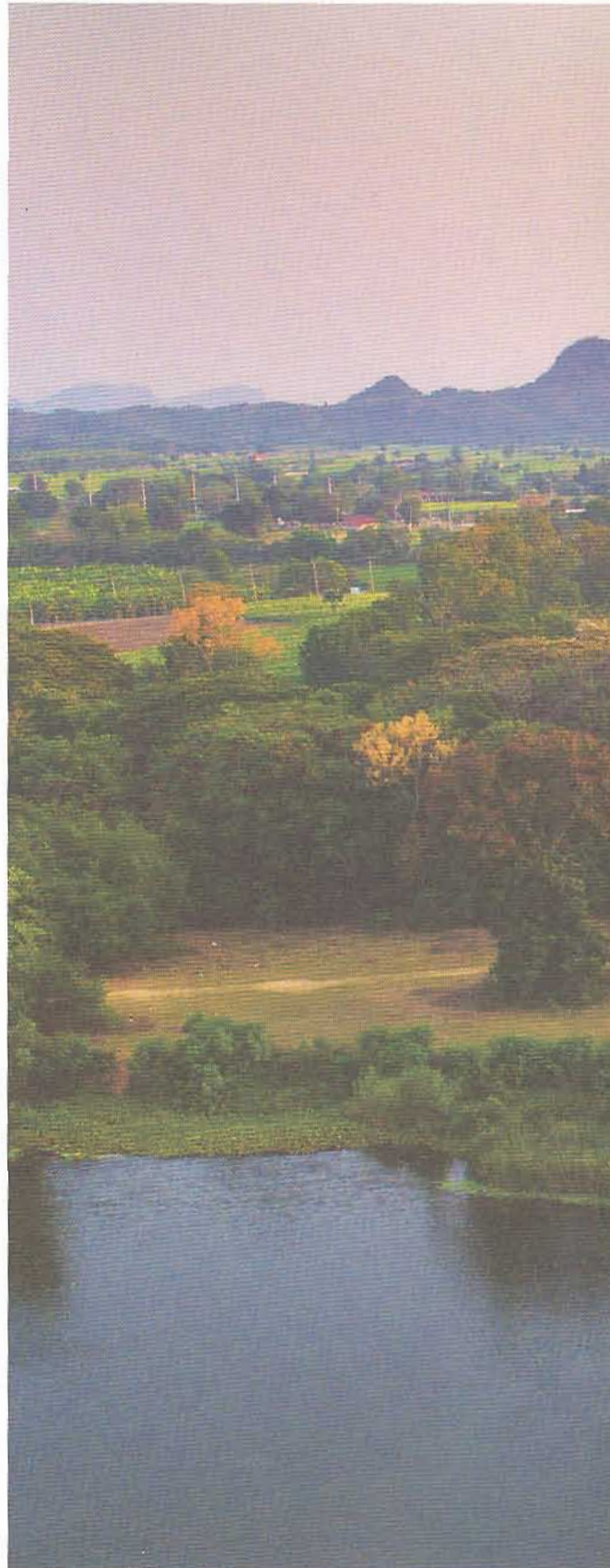
ผมจำได้ว่า ผมมาที่นี่ครั้งแรกสมัยมาเข้าค่ายลูกเสือที่น้ำตก
เอราวัณ ก่อนไปน้ำตกเอราวัณก็มาขึ้นรถไฟเหมือนในวันนี้
และหลังจากนั้นก็ยังมีมาที่นี่อีกหลายครั้ง แต่ถึงจะมาก็ครั้ง
ก็ยังรู้สึกตื่นเต้นเหมือนเดิม

และทุกครั้งที่ได้เห็นรถไฟข้ามสะพานแม่น้ำแคว มันทำให้เรา
นึกย้อนไปสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตร
และแรงงานชาวเอเชียที่ถูกเกณฑ์มาเป็นแรงงานในการสร้าง
ทางรถไฟจากไทยไปพม่าเพื่อใช้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์และ
ต้องมาจบชีวิตลงนับแสนคน

ทางรถไฟสายนี้จึงถูกขนานนามว่า ‘ทางรถไฟสายมรณะ’

The New Isuzu MU-X
ทางรถไฟสายมรณะ จ.กาญจนบุรี

No more war. รำลึกเส้นทางรถไฟ สายมรณะ

Text | คั่นฉ่อง Photos | กองบรรณาธิการ

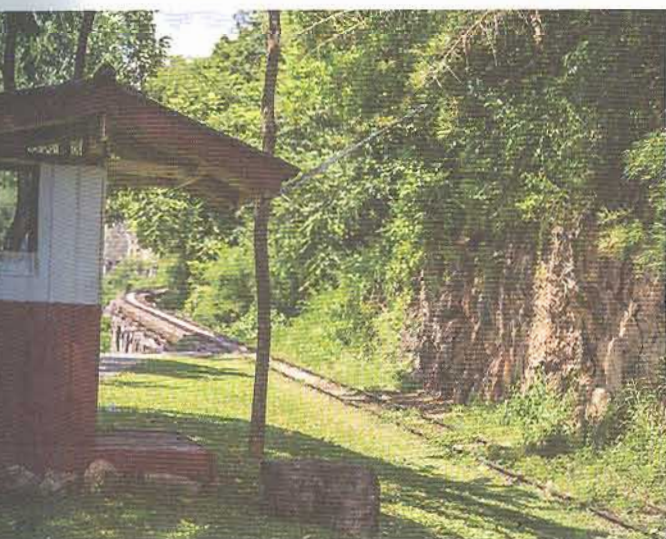

ทางรถไฟสายนี้เริ่มต้นจาก สถานีชุมทางหนองปลาดุก อ. บ้านโป่ง จ. ราชบุรี ผ่าน จ. กาญจนบุรี ข้ามสะพานข้ามแม่น้ำแควที่ใช้ข้ามแม่น้ำแควใหญ่ ผ่านป่าและภูเขาไปทางทิศตะวันตกจนถึงด่านเจดีย์สามองค์ สุดปลายทางที่เมืองทันบูชายัต ประเทศพม่า รวมระยะทางทั้งสิ้น 415 กม. หลังสงครามทางรถไฟบางส่วนถูกทิ้งร้าง บางส่วนจมอยู่ใต้เขื่อนวชิราลงกรณ์ ปัจจุบันทางรถไฟสายมรณะยังเปิดใช้งานโดยจะไปสุดปลายทางที่บ้านท่าเสาหรือสถานีน้ำตกเท่านั้น

นอกจากนี้ตลอดเส้นทางรถไฟสายนี้ยังมีทิวทัศน์สวยงามมาก โดยเฉพาะบริเวณถ้ำกระแซที่เส้นทางรถไฟจะลัดเลาะไปตาม

เชิงผาเลียบไปกับแม่น้ำแควน้อย โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย เปิดบริการเดินรถไฟขบวนปกติ สถานีรถไฟหนองบัว-สถานีรถไฟน้ำตกทุกวัน และจัดขบวนพิเศษสาย สถานีรถไฟกรุงเทพฯ-สถานีรถไฟน้ำตกไทรโยคน้อย ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ ซึ่งผู้ให้บริการส่วนใหญ่ก็เป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสบรรยากาศเส้นทางรถไฟสายนี้ ซึ่งไฮไลท์จะอยู่ที่สะพานข้ามแม่น้ำแคว และเส้นทางเลียบแม่น้ำแควน้อยที่ถ้ำกระแซ มาถึงสะพานข้ามแม่น้ำแควแล้วไม่ไปต่อ การเดินทางครั้งนี้คงไม่สมบูรณ์ ค่ะ นี่นอนพักที่เมืองกาญจนบุรีสักคืน พรุ่งนี้เช้าเราจะไปดักจิ้งจกไฟ เทียวเข้ากันที่ถ้ำกระแซกันครับ

เส้นทางรถไฟลอยฟ้าที่ถ้ำกระแซ

ใครอยากเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ สิ่งที่คุณควรรู้อย่างแรก คือ กำหนดการการเดินทาง รถไฟขบวน ธนบุรี-น้ำตก จะมีวันละ 2 เที่ยว เข้าและบ่าย รอบเช้าจะถึงสะพานข้ามแม่น้ำแคว 10.42 น. ถึง สะพานถ้ำกระแซ 11.51 น. รอบบ่ายถึงสะพานข้ามแม่น้ำแคว 16.32 น. ถึง สะพานถ้ำกระแซ 17.50 น. นี่ยังไม่นับรวมรถเที่ยวกลับ และรถไฟขบวนท่องเที่ยว ถ้าต้องการรายละเอียดเรื่องเวลาสามารถเช็คได้ที่เว็บไซต์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

สะพานถ้ำกระแซนี้ได้รับฉายาว่า ‘โค้งมรณะ’ เพราะเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่เชลยศึกสัมพันธมิตรต้องมาจบชีวิตเป็นจำนวนมาก อยู่ห่างจากเมืองกาญจน์ประมาณ 50 กม. น้องมิว-เอ็กซ์ (The New Isuzu MU-X) ใช้เวลาไม่ถึงชั่วโมงก็ถึง สถานีรถไฟถ้ำกระแซ จากที่จอดรถ เดินผ่านร้านค้า ของกินของใช้ระลึกละเลี้ยวก็ถึงบริเวณสถานีจากตรงนั้นจะมองเห็นสะพานถ้ำกระแซที่ตัวสะพานยังคง

ลักษณะของสะพานไม้แบบเดียวกับสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทอดยาวลัดเลาะเลียบหน้าผาและแม่น้ำแควน้อยเบื้องล่าง

ระหว่างรอรถไฟ ผมเดินสำรวจไปตามรางรถไฟที่ปูอยู่บนสะพานไม้ แล้วอดนึกถึงความยากลำบากของเหล่าเชลยศึกไม่ได้ ดูจากขนาดท่อนซุงแต่ละท่อนที่เชลยศึกต้องช่วยกันแบกมาทำเป็น สะพานท่ามกลางความขาดแคลนทั้งอาหารและยารักษาโรค วู้ดดด...วู้ดดด

ที่ปลายสะพานถ้ำกระแซอีกด้านหนึ่ง รถไฟเที่ยวเช้าส่งเสียงหวูด มาแต่ไกล ก่อนค่อย ๆ คลานมาบนสะพานระยะเพียง 500 เมตร อย่างแผ่วเบาเข้ากับกำลังแสงความเคารพผู้ที่ยอดร่างพลีชีพ ให้สะพานแห่งนี้

ก่อนกลับผมเข้าไปกราบพระพุทธรูปภายในถ้ำกระแซที่ครั้งหนึ่ง เคยเป็นที่พักของทหารญี่ปุ่นที่ทำหน้าที่ควบคุมการก่อสร้าง สะพาน และไม้สัมภาระที่สวดมนต์เมตตาให้กับทุกคนที่ต้องมาเสียชีวิต ในการก่อสร้างสะพานแห่งนี้

ช่องเขาขาด...ช่องไฟนรก !

จากสะพานถ้ำกระแซ เราขับไปตามเส้นทาง 323 อีก 41 กม. มุ่งหน้าสู่ 'ช่องเขาขาด พิพิธภณท์แห่งความทรงจำ' ที่ตั้งอยู่ในกองการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา อนุสรณ์สถานแห่งนี้ เป็นไฮไลท์อีกแห่งของเส้นทางรำลึก การก่อสร้างทางรถไฟสายมรณะที่ไม่ควรพลาด

'ช่องเขาขาด พิพิธภณท์แห่งความทรงจำ' แห่งนี้เกิดจากความมุ่งมั่นของ เจ จี ทอม มอร์ริส อดีตเชลยศึกออสเตรเลียที่ร่วมก่อสร้างทางรถไฟสายมรณะแห่งนี้ เค้า คือ คนกำหนดจุด 'ช่องเขาขาด' ที่เป็นบริเวณที่เชลยศึกและแรงงานชาวเอเชียต้องเอาชีวิตมาทิ้งมากที่สุด เนื่องจากผู้บัญชาการต้องการสร้างทางรถไฟนี้ให้เสร็จตามกำหนดเวลาเส้นทางตายที่ใกล้เข้ามา การก่อสร้างจึงต้องทำอย่างเร่งด่วนและเป็นเส้นทางที่ต้องตัดผ่านภูเขา ว่ากันว่า เชลยศึกและแรงงานชาวเอเชียต้องถูกลงโทษให้ทำงานหนักวันละ 18 ชั่วโมง ตั้งแต่เช้ายันดึก ในช่วงกลางคืนแสงไฟแวบ ๆ จากกองไฟส่องกระทรง ที่พอมโซของคณงานแลดูคล้ายคนที่ทำงานในขุมนรก เป็นที่มาของชื่อ 'ช่องไฟนรก'

พิพิธภณท์นี้ได้รับเงินสนับสนุนในการก่อสร้างจากรัฐบาลออสเตรเลีย และดำเนินการอยู่ได้ด้วยเงินบริจาคจากนักท่องเที่ยวภายในตัวอาคารจัดแสดงลำดับเหตุการณ์และสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟสายมรณะ จากอาคารพิพิธภณท์มีบันไดนำไปสู่บริเวณช่องเขาขาด ที่ยังคงมีรางรถไฟ ไม่หมอน แม้แต่ชะแลงที่ใช้เจาะภูเขาที่หักคาอยู่

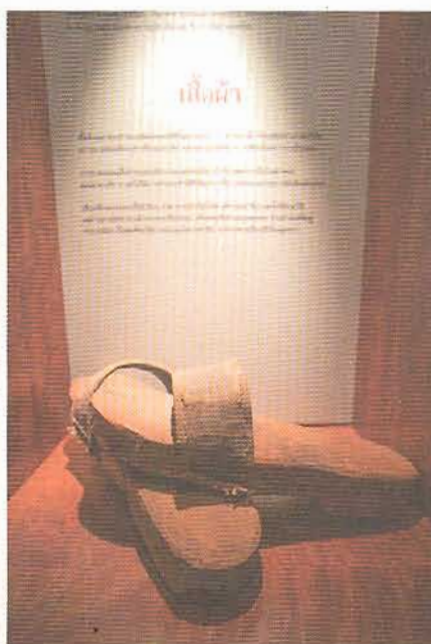
PEACE VESSEL

Peter Rushforth

Peter Rushforth was a prisoner of war on the Burma Thailand Railway. In 1946 he commenced training as a potter at the Royal Melbourne Institute of Technology. His work is represented in the Australian National Gallery and Australian state and regional galleries as well as private collections all over the world.

ขณะที่เดินอยู่ ผมรู้สึกทึ่งจริง ๆ แล้วบริเวณนี้มีธรรมชาติที่สวยงาม แต่เพราะความโหดร้ายของสงคราม สถานที่สวยงามแห่งนี้จึงกลายกลายเป็นนรกสำหรับพวกเชลยศึก

จากบริเวณช่องเขาขาด ยังมีทางเดินเท้านำไปสู่จุดที่เชลยศึกตอกและกะเทาะหิน จุดตัดหินซึ่งตลอดเส้นทางไปกลับใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง ก่อนย้อนกลับตามทางเดินสู่อาคารพิพิธภัณฑ์สำหรับพวกเราที่มาเดินแค่ช่วงเช้าขาดแล้วเดินขึ้นเนินเขาสู่อาคารพิพิธภัณฑ์ยังเล่นเอาหอบต้องหยุดพักหลายครั้ง ทำให้นึกถึงและเข้าใจความรู้สึกของเชลยศึกและแรงงานที่ต้องมาทำงานที่นี่ที่ต้องทำงานหนักวันทั้งคืน ในสภาวะที่ขาดแคลนทั้งเครื่องมือการทำงาน อาหารที่มีเพียงข้าวและผักแห้ง และโรคภัยจากไข้ป่าและสภาพความเป็นอยู่ ถ้าใครได้มาสัมผัสที่นี่ก็คงจะรู้สึกเช่นเดียวกับผมแน่นอน

สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก

จุดสุดท้ายที่ผมตั้งใจมาแวะก่อนกลับ คือ 'สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก' สถานที่บรรจุศพพลยศบางส่วนที่เสียชีวิตระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะจำนวน 6,982 หลุม เพื่อเป็นการคารวะต่อเหล่าทหารผู้เสียสละและอดทนซึ่งทนทุกข์ทรมานและเสียชีวิตในเหตุการณ์นี้ และเมื่อได้เดินอ่านข้อความเหนือหลุมฝังศพที่มีแผ่นทองเหลืองจารึก ชื่อ อายุ และประเทศของผู้เสียชีวิต และคำไว้อาลัยในบรรทัดสุดท้ายที่แสดงถึงความผลัดพรากระหว่างญาติ พี่น้อง และคนที่รัก ยิ่งรู้สึกว่า สงคราม คือ สิ่งที่เกิดพลาดและโหดร้ายที่สุดที่มนุษย์กระทำต่อมนุษย์ด้วยกัน

โลกใบนี้เคยเกิดมหาสงครามมาแล้วสองครั้ง ขอภาวนาอย่าได้มีครั้งต่อไปอีกเลย ผมหวังไว้นั่นจริง ๆ

...You may say I'm a dreamer

But I'm not the only one

I hope someday you'll join us

And the world will live as one

(Imagine, John Lennon 1971)

